

W hołdzie Polskiemu Państwu Podziemnemu

2010-09-27

Dziś w magistracie odbędzie się uroczyste spotkanie kombatantów.

6 września 1939 r. na lotnisku mokotowskim w oblężonej przez Niemców Warszawie wylądował prototypowy egzemplarz polskiego samolotu "Sum". Na jego pokładzie znajdował się mjr Edmund Galiant wiozący od naczelnego wodza marsz. Rydza-Śmigłego rozkaz utworzenia w okupowanym kraju podziemnej organizacji dywersyjnej.

Galiant, który znał przedwojenne przygotowania dywersyjne i miał stanąć na czele organizacji, zgłosił się do dowódcy armii Warszawa gen. Juliusza Rómmla. Ten jednak na dowódcę przyszłego podziemia wybrał gen. bryg. Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza, który już wcześniej deklarował gotowość do objęcia takiego stanowiska. 27 września gen. Rómmel wręczył Tokarzewskiemu następujący pisemny rozkaz: "Dane mi przez Naczelnego Wodza w porozumieniu z rządem pełnomocnictwo dowodzenia w wojnie z najazdem na obszarze całego Państwa przekazuję gen. bryg. Michałowi Tadeuszowi Tokarzewskiemu-Karaszewiczowi z zadaniem prowadzenia dalszej walki o utrzymanie niepodległości i całości granic". Gdy 28 września kapitulowała Warszawa, Tokarzewski miał już gotową koncepcję organizacji podziemia i zaczątek sztabu złożony z 15 oficerów. Pierwszą akcją nowej struktury było zorganizowanie zamachu na Hitlera, który - jak przewidywano - miał przybyć do Warszawy na defiladę zwycięstwa.

Tak powstała Służba Zwycięstwu Polski, pierwsza polska organizacja konspiracyjna II wojny światowej. Stopniowo rozbudowywana na obszarze obu okupacji, tworzyła sieć terenową, gromadziła broń, prowadziła wywiad i szkolenie kadr, z czasem przechodząc do akcji zbrojnych na coraz większą skalę. 13 listopada 1939 r. decyzją nowego naczelnego wodza, gen. Władysława Sikorskiego, została zastąpiona przez Związek Walki Zbrojnej, a ten 14 lutego 1942 r. przekształcił się w Armię Krajową, największą armię podziemną okupowanej Europy. AK była częścią struktur Polskiego Państwa Podziemnego, kierowanego przez legalny polski rząd rezydujący w Londynie i obejmującego prawie wszystkie dziedziny życia: szkolnictwo, sądownictwo, politykę, prasę, literaturę, sztukę itd. Polskie Państwo Podziemne było fenomenem, jakiego próżno szukać w dziejach wojennej Europy. w dowód uznania dla jego dorobku 11 września 1998 r. Sejm RP przyjął uchwałę ustanawiającą Dzień Polskiego Państwa Podziemnego. Jest on obchodzony co roku w dniu powołania Służby Zwycięstwu Polski - 27 września.

Dziś o godz. 13 w sali obrad Rady Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych, w 71. rocznicę powołania SZP, odbędzie się uroczyste spotkanie kombatantów Polskiego Państwa Podziemnego. Modlitwę odmówi kard. Franciszek Macharski, a wystąpienia wygłoszą Jan S. Ciechanowski, kierownik Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, Zbigniew Włosowicz, podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej oraz prof. Janusz Cisek, dyrektor Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie. Wykład pt. "Dziedzictwo polskiego patriotyzmu" przedstawi prof. Andrzej Nowak.

(PS)